

УДК 37.014:378.046-021.68(477.82)

В. І. Стрільчук,
начальник відділу освіти Любомльської райдержадміністрації;
С. О. Булавчук,

завідувач районного методичного кабінету відділу освіти Любомльської райдержадміністрації

Взаємодія освітян району та ВІППО з підвищення професійної компетентності педагогів

Висвітлено численні аспекти співпраці освітян району з ВІППО як науково-методичним центром галузі у Волинській області.

Ключові слова: регіональне освітнє середовище, опорна школа, конкурс, семінар, методика викладання.

Strilchuk V. I., Bulavchuk S. O. Interaction of Teachers of the Liubomi District and Volyn In-Service Teacher Training Institute to Improve the Teachers' Professional Competence.

Numerous aspects of cooperation of teachers of the district with Volyn In-Service Teacher Training Institute as the scientific and methodical center in Volyn region are covered.

Key words: regional educational environment, basic school, competition, seminar, teaching technique.

Освіта сьогодні стає загальнонаціональним пріоритетом України. Важливою умовою підвищення її якості є рівень професійної компетентності вчителя, який мусить постійно й неперервно розвиватися.

Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти – це дослідницький та науково-методичний центр освіти дорослих, який продовжує кращі національні традиції в галузі, запроваджуючи інноваційні педтехнології та методики, інтерактивні форми навчання в практику педагогічних працівників, зокрема керівних кадрів.

Одним із пріоритетних напрямів співпраці відділу освіти Любомльської райдержадміністрації, методичного кабінету, загальноосвітніх навчальних закладів із ВІППО є дослідницько-експериментальна діяльність. У 2006 році розпочато дослідження з теми «Організаційно-педагогічні умови функціонування регіонального освітнього середовища», яке тривало п'ять років. Керівництво експериментом здійснювала кафедра управлінської діяльності (науковий керівник – завідувач доцент Л. О. Щоголева).

Оскільки на той час ще не було Типового положення про освітній округ, існував лише проект Примірного положення, то викладачі кафедри спільно з РМК розробили районне Положення про освітній округ, затверджене на колегії відділу освіти Любомльської райдержадміністрації. Було визначено опорні школи, що привело до виявлення прав і функціональних обов'язків керівників цих шкіл, до формування координаційних рад як колегіальних органів управління.

Розробка картосхем розміщення шкіл та соціальних моделей освітніх середовищ дозволила виявити культурно-освітні ресурси соціальних партнерів,

організувати співпрацю з ними. Вивчення потреб адресних груп споживачів освітніх послуг сприяло розробці та реалізації програми спільних дій між суб'єктами освітнього середовища, інтеграції їхніх можливостей, що являє собою важливу організаційно-педагогічну умову функціонування цього середовища. Було розроблено основні положення, яким має відповідати модель навчально-виховного об'єднання, основні критерії оцінювання якості його роботи, модель організаційно-педагогічної діяльності керівника опорної школи, визначено фактори та умови дії цієї моделі та відібрано інструменти управління. Важливим кроком була розробка кваліметричної моделі оцінювання якості управління в освітньому окрузі.

Реалізація моделі регіонального освітнього середовища довела доцільність утворення шкільно-комплексів як способу об'єднання інтелектуальних, творчих і матеріально-технічних можливостей навчальних закладів та підвищення якості освіти. Завдяки вирішенню практичних завдань дослідно-експериментальної роботи ми переконалися, що саме міжшкільні навчально-виховні об'єднання можуть стати провідниками нового підходу до надання послуг в освіті, важливими елементами державно-громадського управління освітою, сприяти розробці стратегії розвитку округу з урахуванням інтересів і ресурсів різних учасників освітнього процесу. Було доведено, що забезпечення якості освіти в умовах функціонування освітніх регіональних середовищ можливе при створенні ряду організаційно-педагогічних умов. Це сприятиме кадровому, науково-методичному, фінансовому, матеріально-технічному,

мотиваційному, часовому забезпеченню управління навчальним закладом як соціальним організмом.

Отримані результати дослідження стали поштовхом до продовження співпраці навчальних закладів району з ВІППО.

Важливою складовою діяльності педагогічного колективу Любомльської ЗОШ І–ІІІ ст. № 3 у 2014 році стала організація і проведення дослідницько-експериментальної роботи з теми «Освітньо-інформаційне середовище навчального закладу як умова формування соціально активної особистості», науковим керівником якого є Н. М. Ткачук, завідувач лабораторії освітніх інновацій та координації діяльності РМК, кандидат педагогічних наук, а науковим консультантом – В. В. Вітюк, проректор з наукової роботи ВІППО, кандидат педагогічних наук, доцент. Теоретичне і практичне значення дослідження полягає в обґрунтуванні моделі соціально активної особистості та створення освітнього інформаційного середовища навчального закладу для її формування, розробці методичних рекомендацій щодо формування такої особистості, можливості використання результатів, матеріалів дослідження педагогічною та батьківською громадськістю.

Відповідно до окреслених напрямів спільної діяльності організовано методичну роботу з педпрацівниками в міжтестастійний період. Упродовж останніх років збільшується кількість обласних заходів із використанням активних форм роботи.

Найефективніші з них – конкурс «Вчитель року», виставка «Творчі сходинок педагогів Волині», проблемні, науково-практичні, науково-теоретичні семінари: вчителів фізики шкіл нового типу «Формування сучасного навчального середовища» (завідувач відділу ВІППО В. О. Савош, 2009 р., Любомльський НВК «ЗОШ І–ІІІ ст. – районна гімназія»), вчителів математики та географії «Проблемне навчання при викладанні географії» (викладачі кафедри теорії та методик викладання шкільних предметів Т. В. Трачук, В. Г. Юрочник, 2012 р.), вчителів математики щодо роботи з обдарованими дітьми «Формування життєвих компетентностей при викладанні математики» (Т. В. Трачук, 2013 р.), молодих учителів фізики «Методика розв'язування задач як підвищення інтересу до предмета» (В. О. Савош), методистів з мистецьких дисциплін «Упровадження інноваційних художньо-педагогічних технологій у систему шкільної освіти» (методист ВІППО Н. Л. Червінська, 2012 р.), учителів музичного мистецтва «Розвиток творчої учнівської обдарованості на уроках музичного мистецтва» (методист ВІППО Н. Л. Червінська; вчитель музичного мистецтва Луцької гімназії № 14, лауреат Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року» О. О. Романюк, 2011 р.), учителів української мови і літератури «Взаємодія мистецтв та міжпредметні зв'язки на уроках української мови і літератури» (методист ВІППО О. О. Сова, 2014 р.), шкільних бібліотекарів щодо втілення електронної програми із забезпечення навчальною літературою за програмою «Шкільний підручник» (2011 р.), учителів біології «Підвищення ефективності навчальних занять через використання ІКТ» за участю методистів ВІППО Р. О. Тирака та М. Р. Кашенюк (2013 р.), учителів історії нових типів шкіл обласного підпорядкування «Викладання історії з допомогою опорних конспектів і схем» (методист

ВІППО Л. І. Мочкіна), керівників методичних об'єднань учителів правознавства «Використання опорних конспектів, схем, таблиць на уроках правознавства» (викладач кафедри теорії та методик викладання шкільних предметів О. П. Муляр, 2013 р.), учителів історії за участю викладача цієї кафедри М. Я. Миць з теми «Використання художньої літератури у вивченні шкільного курсу історії» (2014 р.), керівників опорних шкіл «Забезпечення якісної освіти в умовах функціонування освіти округу» (завідувач відділу ВІППО М. У. Гуменюк, 2011 р.), майстер-клас для вчителів образотворчого мистецтва району за участю методиста ВІППО Н. Л. Червінської «Техніки образотворчого мистецтва» (2011 р.).

Ефективним у підвищенні професійного рівня, ознайомленні з новими методами викладання, презентації власного досвіду, удосконалення форм управлінської діяльності є участь педагогів району у всеукраїнських науково-практичних конференціях з тем «Інноваційні стратегії неперервної освіти педагогів у системі післядипломної освіти» (начальник відділу освіти В. І. Стрільчук), «Методологічні та методичні проблеми післядипломної педагогічної освіти у контексті андрагогічних ідей» (В. І. Стрільчук), обласних – «Менеджмент та інноваційна політика школи» (В. І. Стрільчук), «Методичні засади типового алгоритму організації та проведення локальних моніторингових досліджень якості освіти» (О. М. Пасаман, ЗНВР Любомльського НВК «ЗОШ І–ІІІ ст. – районна гімназія», 2014 р.), «Підвищення ефективності та якості уроку: проблеми, пошуки, перспективи» (О. І. Романюк, учитель української мови та літератури Любомльського НВК «ЗОШ І–ІІІ ст. – районна гімназія», 2014 р.), районних – «Організаційно-педагогічні умови функціонування районного освітнього середовища» за участю доцента кафедри управлінської діяльності Л. О. Щоголевої, «Педагогічна майстерність і особистість вчителя» за участю працівників ВІППО А. М. Луцюка, Н. М. Ткачук, В. В. Вітюк.

Особливе значення в системі підвищення фахової майстерності освітян має проходження курсової перепідготовки при ВІППО. За останні роки на стаціонарних тематичних та проблемних курсах навчалось понад 700 педагогів району.

У співпраці з ВІППО належна увага приділяється моніторинговим дослідженням рівня професійної компетентності педагогічних працівників, рівня досягнень учнів, якості профільного навчання, результативності роботи з обдарованими дітьми в ЗНЗ.

З метою проведення науково-методичної роботи здійснюється супровід організації та проведення конкурсів, олімпіад, тренінгів.

Реалізуючи напрями своєї багатоаспектної діяльності, Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти здійснює освітньо-виховну стратегію регіону, дає змогу орієнтуватися на реальний попит, можливості й потреби району, установ освіти, кожного працівника, сприяє стратегічному плануванню дій, суттєво змінює функції і спрямовує їх на організаційне, науково-методичне та інформаційне забезпечення проведення реформ в освіті, професійний розвиток особистості педагога, надання йому різноманітних освітніх послуг з актуальних питань.

Сподіваємося, що такий підхід забезпечить тісну та плідну співпрацю і в майбутньому.